

Daniel Cohn Bendit: del roig al verd

Aquests dies es compleix el dissetè aniversari del maig francès de 1968. Els carrers de París van aplegar mil i una idees, mil i un anhels, i mil i una consignes que incloïen un canvi radical d'antics conceptes i un moviment que volgué ser revolucionari. En 1985, ¿què en queda, de tot allò? Ens ho conta un dels líders mítics d'aquella revolta.

Rafael VALLBONA

Allò que començà com una revolta dels estudiants de la Sorbona parisenca i que va acabar convertint-se en un projecte revolucionari va posar en qüestió, no sols certs aspectes dels aparells estatals de les societats occidentals, sinó les mateixes arrels dels projectes polítics de l'esquerra clàssica. Daniel Cohn Bendit, a més de sacsejar estructures, va fer obrir els

ulls a amplis sectors de la joventut de l'època. Avui, disset anys després, Cohn Bendit treballa en un setmanari alternatiu a la ciutat alemanya de Frankfurt. Amb ell hem parlat d'abans i d'ara.

Cohn Bendit era el «jueu alemany» que la policia i les autoritats franceses de l'època acusaven de provocar l'aixecament dels estudiants. Aquell malnom va provocar la reacció del moviment, sota el crit unànime «tots

som jueus alemanys». Al començament de juny de 1968, quan tot va acabar, Cohn Bendit va ser expulsat de França, i el van deixar tornar-hi fa set anys.

Daniel Cohn Bendit va escriure dos llibres sobre l'experiència del maig francès. Dos llibres a través dels quals ha anat exposant, d'una banda, la seva reflexió sobre els fets de maig, i de l'altra, l'evolució personal i ideològica, producte d'aquella experiència. Una evolució, diguem-ho de passada, ben allunyada del reaccionarisme d'alguns vells companys de lluita a les barricades del barri llatí parisenc.

Disset anys després, Cohn Bendit té uns records, en general positius, d'aquells dies de 1968.

«Oh, tinc uns records ben generals

del maig francès; no és que hi pensi cada dia. Posats a recapitular, quan em pregunten pels meus records del maig, penso que és com si, a vosté, li pregunten quins són els records de la primera vegada que va fer l'amor. Són uns records d'una època històrica en què jo tenia la impressió de fer la història, de ser-ne motor, i no només de contemplar-la.»

Dels dos llibres que ha publicat Cohn Bendit, el primer era un recull d'opuscles i documents ideològics dels diversos grups i les faccions que participaven en la revolta. Al segon llibre, Dani el roig, com se'l coneixia per aquell temps, exposava la tesi que durant aquell maig el cor va córrer més que el cap; i que, quan cap i cor van anar al mateix ritme, tot va acabar.

«Exactament, va ser el segon llibre. El primer no va ser gens espontani. Era un volum que reprenia tesis teòriques de diferents grups. Era un llibre sec. Pel que fa als grups extraparlamentaris, tinc la idea que són bastant espontanis. Vénen i se'n van. És un flux i un reflux. Com el mar. L'altra idea meua és que, al costat d'aquests moviments extraparlamentaris, hi ha una possibilitat d'actuació política al parlament.»

La fi de la política tradicional

Per a aquest home, de qui, pocs dies després d'haver-lo entrevistat, la premsa alemanya ha dit que seria el ministre dels «verds», en un hipotètic cas de govern de coalició amb els socialdemòcrates al Bundestag, hi ha una cosa ben clara, el maig del 68 va significar, per damunt de tot, la fi dels projectes polítics de l'esquerra tradicional. Per això, els moviments alternatius han de prendre el relleu, i anar a fer una nova política d'esquerres al parlament.

Daniel Cohn Bendit, Dani «el roig»

El moviment pacifista ha esclatat amb força a Europa durant els últims anys

/ Arxiu

«El problema és saber què vol dir projecte polític. Crec que els fets de maig van servir per a obrir unes esclerxes que permeten, fins i tot disset anys després, formular un projecte polític. El maig va ser un moviment que va marcar la fi dels projectes polítics tradicionals del segle XIX, com el comunisme o com l'anarquisme. Aquelles van ser les primeres passes d'una nova idea que retrobem avui en els moviments socials ecologistes, feministes, culturals i, fins i tot, en els nous moviments obrers de les fàbriques.»

«Jo no he dit mai que després del maig del 68 ja no hi ha més possibilitats de trencar l'ordre polític establert a la societat capitalista occidental. Els models de canvi, de transformació, han de ser definits. És el mateix que deia parlant dels projectes polítics. És evident que hi ha una voluntat i una possibilitat de canvi; ara, els carrers de París ja no poden ser-ne el marc.»

Però, malgrat tot, Cohn Bendit no acusa l'esquerra tradicional d'haver-lo traït ara fa disset anys.

«No crec que fos la CGT o el PCF els que van posar fi al maig francès.

Van ser moltes coses juntes. Primerament, la gent ja no estava disposada a anar més enllà, i llavors les institucions polítiques van jugar el seu paper. No va ser el PC ni la dreta. La mateixa gent del moviment va ser presonera de les seves contradiccions, i van seguir la dreta o el PC.»

La reflexió és verda

Disset anys després, Cohn Bendit diu sense por que el que calia haver fet immediatament després dels fets de maig era obrir un intens procés de reflexió.

«Crec que, per fi, l'esquerra ha analitzat seriosament aquell moviment, encara que, al meu parer, l'anàlisi ha estat falsa en alguns aspectes, però, al seu nivell, és una anàlisi seriosa. L'esquerra, el partit socialista, n'ha tret poques conclusions. Hi ha sectors del PS que sí que n'han tret, el sector de Michel Rocard, per posar-ne un exemple. Però el leninisme ja no juga cap paper a la societat occidental. Ara, això ja passava al 68, almenys pel que fa al marxisme-leninisme tradicional.»

Els ecologistes, pacifistes, feministes i d'altres grups alternatius són, segons Cohn Bendit, els hereus naturals del 68.

«Sí; crec que tots aquests grups alternatius, com els que estan sortint de fa uns anys a Alemanya, són la conseqüència del maig, l'esclerxa oberta a què em referia abans. És, en síntesi, una nova reapropiació de la societat per part de la mateixa societat civil.»

¿I què cal fer, doncs?

«Oh, jo no sóc ningú per a dir què cal fer. Hi ha diferents dimensions i diferents coses a fer. No puc respondre d'una manera abstracta sobre què cal fer, perquè això és diferent segons cada cas, segons si es parla d'Alemanya o de l'Estat espanyol.»

Disset anys després, Dani el roig s'ha convertit en Dani el verd. Una persona que, quan passeja de tant en tant pels carrers de París, on va sovint, després de deu anys de no poder-ho fer, recorda aquells dies en què se sentia protagonista de la història. Com quan va fer l'amor per primera vegada.